

Universitätsbibliothek Paderborn

Unius Necessarii pars ...

Ubi agitur De Amore Dei - non in solis haerente contemplativis, & jucundis affectibus, sed parato, quidvis vel durissimum agere, & pati, si Deo id gratum fore videat: neque contento, plùs eum quibuscuncque aliis rebus amare, sed certo insuper, nihil omnino ex quibuscuncque rebus aliis amare, quod ...

Rogacci, Benedetto

Pragae, 1721

Cap. I. Perfectum Dei amorem non solis affectibus debere esse contentum, sed ad omnia se insuper virtutis opera extendere, quibus magis gratificari Deo possit: déque duabus conditionibus, ad id ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54515)

CAPUT I.

Perfectum DEI amorem non solis affectibus debere esse contentum, sed ad omnia se insuper virtutis opera extendere, quibus magis gratificari DEO possit: deque duabus conditionibus ad id præstandum necessariis: altera, ut diversis à se omnibus, nempe humanis, & terrenis amoribus sit validior in anima: altera, ut nullum ex hujusmodi amoribus secum commorari in anima patiatur, sed omnes, quantum potest, indè abigat.

Eritò comparatur igni amor. Nihil inter omnia elementa actuosius, efficaciusque, & magis indefessum igne est. Circumponè illi, quantum libet, materiæ; *nunquam dicit: sufficit*, nunquam succumbit operi, nunquam agendo expletur: omnia vincit, omnia ab-

absumit, omnia in alimentum suum vertit; vel durissima corporum, ceu metalla cogens liquefcere, ac ab iis, quæ naturâ sibi maximè adversantur, nempe aquis, incrementum roboris capiens. At numquid non tale est verique quoque amoris ingenium? Audire ex Philosopho liceat. (L. 2. Rhet. c. 4.) *Amare, inquit ille, est velle alicui bona, & ea facere, quantum potest.* Ità profectò, ipse quoque volendi ardoribus operandi conamina adjungit; nec operandi intrâ quemcunque modum, sed quantum potest: nunquam satis se egisse existimans, quamdiu agendi materia superest; nullumque finem faciens repetendi nuptæ sibi animæ illa Rachelis ad Jacobum virum suum verba, (Genes. c. 30.) *Da mihi liberos, alioquin moriar*; utpote qui, si opera sibi congruentia edere in lucem desierit, vivere simul, teste D. Gregorio, & esse amor desinit. (Hom. 25. in Euang.) *Operatur magna, si est; si autem renuit operari, amor non est.* Ipse quoque nihil inter materiam, & materiam discriminis statuit: sed, quæcunque demum sit, quæ sibi apponitur, & quantumlibet dura, difficilis, contumax; eam illico invadit, excoquit, subigit, nutrimentum suum facit: plus virium ex laboribus trahens, difficultates pro incita-

men-

mento habens, nec alibi usquam vividior, magisque animosum, quàm inter adversa, & obstantia se exhibens. *Exultat audacter, in occursum pergit armatis, contemnit pavorem, nec cedit gladio. Ubi audierit buccinam, dicit, vah: procul odoratur bellum. (Job. c. 39.)*

2. Neque hæc sunt amoris alicujus à communi vitæ usu remoti ad ideam imaginando effecti specimina, sed quotidiana, & promiscua omnium, qui personam, aut rem quampiam verè amant, exempla: quos nimirum videmus, amoris sui impulsu non modò laborare supra vires, gravissima perpeti incommoda, ultimisque discriminibus caput objicere; verùm etiam iis laboribus delectari, eas perpeffiones vix sentire, ea discrimina nihili pendere: ut rectè animadversum est à D. Augustino scribente: (*De Bono Viduit. c. 22.*) *Non sunt onerosi labores amantium, sed & ipsi delectant, sicut venantium, aucupantium, piscantium. Nam in eo, quod amatur, aut non laboratur, aut & labor amatur.* Et revera quodnam cogitari vitæ genus illo inamœnius, & magis tetricum potest, quod literarum studiosi exigunt ab omnibus vitæ oblectamentis semoti dies, atque noctes blattarum instar libris affixi, neque unquam parcentes, labori-
osis

osis commentationibus caput obtundere ;
 corporis vires atterere , vitalium florem spi-
 rituum exhaurire ? Quibus tamen quam non
 leve duntaxat , sed & jucundum , ac suave
 discendi amor reddit , quidquid inolesti , &
 non amantibus intolerandi in ea solitudine ,
 in iis vigiliis , in ea mentis defatigatione re-
 periunt ? Quibus non ærumnis , ac periculis
 subjecta est professio seu mercatorum inter
 assiduos per oceani vastitatem discursus ; sive
 militum in itineribus , in castris , in præliis ?
 Et nihilominus tantum apud primos lucri ,
 & apud alteros gloriæ cupiditas valet , ut ne-
 que hi quidquam instantius flagitent , quam
 difficillimas , & maximè ambiguas expeditio-
 nes sibi inprimis delegari ; neque illi quid-
 quam impatientius expectent , quam tempus
 è portu solvendi , hoc est redeundi ad consue-
 ta cum turbinibus , & naufragiis certamina.
 Nè interim de tot aliis loquar , qui Helenæ a-
 licujus amore inflammati pro nihilo habent ,
 dum ei placeant , eaque potiantur , nepotinis
 sumptibus patrimonium exinanire , immo-
 deratis laboribus valetudinem frangere , vi-
 tamque ipsam cū rivalibus digladiando pro-
 fundere. Usque adeò , juxta citati paulò an-
 tè Hipponensis Præsulis dictum : *Omnia sã-*
va,

va, & immania facilia, & propè nulla reddit amor. (Serm. 9. in Eu. Mat.)

3. Sed enim verò, si ullus quisquam ex amoribus cæteris, divinus certè igneam hanc vim, difficultatum omnium, terrenorùmque victricem à natura sua sibi insitam habet: utpote qui nequaquam in objectum quomodolibet bonum, & pulchrum, sed in ipsammet puram, omnimodam, atque infinitam bonitatem, & pulchritudinem tendit. Quamobrem explicari satis nequit, quousque progrediatur: quanta cum generositate difficilima quævis facinora invadat: quàmque non intrepidus modò, sed & hilaris, gestiènsque inter asperrimma quæque perpersionum, atque extrema periculorum versetur: *Omne gaudium existimans, cum in tentationes varias inciderit, & cum leonibus ludens, quasi cum agnis. (Vide Jac. Ep. c. 1. & Eccles. c. 47.)* Testentur Christianæ tot Ecclesiæ inclyti Heroës, qui sacro illius igne succensi, longissimè à tergo reliquerunt ultimos quosque amoris profani conatus. Quam enim illi unam ex affectionibus homini à natura insitis, sive erga opum affluentiam, sive erga nominis celebritatem, sive erga genii delinimenta, sive erga ipsius vitæ, ac lucis usuram, non obli-

oni mandârunt, quoties in contentionem veniret cum affectu erga increatum, infinitumque suum bonum? Quas ærumnas, quæ incommoda, quos cruciatus formidârunt, imò non ultro lacefferunt, imò non pro deliciis habuerunt, si amplificare gloriam, & promereri sibi possent dilecti sui Domini gratiam? *O bona crux! diu desiderata, sollicitè amata, sinè intermissione quæsitâ, & aliquando cupienti animo preparata, securus, & gaudens venio ad te: ità & tu exultans suscipias me.* (In Brev. Rom.) Sic B. Andreas, quasi ad sponsæ charissimæ amplexus pervenisset, suæ cruci blanditur. *Utinam fruar bestiis, quæ mihi sunt preparatæ, quas & oro veloces mihi esse ad itinerum. Quod si venire noluerint; ego vim faciam, ego me urgebo, ut devorer. Ignis, crux, bestia, confractio ossium, membrorum divisio, & tota diaboli tormenta in me veniant, tantàm ut Christo fruar.* (Ibid.) Hac aviditate Ignatius Antiochenus præstolatur, imò urget, atque extimulat toleranda pro Christo supplicia. *Nunquam tam jucundè epulati sumus, quàm hæc libenter Jesu Christi causâ perferimus.* (Ibid. 18. Jun.) Ità sancti fratres, Marcus, & Marcellianus respondent commiseranti, eos ad stipitem alligatos, immanibusque clavis transfixos.

fixos. Plurane exempla desideras? En tibi Gentium Doctorem Paulum, tam plenum, imò & plus quàm plenum gaudio in gravissimis, quas pro Christi nomine sustinebat, ærumnis, ut illi penitus capiendo profiteretur se imparem, scribens Corinthiis: (2. c. 7.) *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra.* En alterum illum Indiarum Apostolum, Franciscum Xaverium, qui protensis cælum versùs brachiis, amplius, Domine, amplius, exclamat. Et cuius rei amplius? Num consolationum cælestium? minimè: nam de his contrà dicebat, non plus, Domine, fat est: sed crucum potiùs, quas densæ instar sylvæ confertas DEUS illi supernè ostentabat. (*Bart. Asia L. 1.*) En invictam Christi Martyrem Secundam, usque ad eò sæva omnia pro cælesti suo Sponso patiendi avidam, ut contumeliæ locò duceret, quòd Judex spectatricem se potiùs, quàm consortem vellet cruciatuũ suæ sororis Rufinæ, dolenter cum eo exostulans: *Quid est, quòd sororem meam honore, me afficis ignominiã? Jube ambas simul cædi.* (*Lect. Brev. 10. Jul.*) En postremò celebrem Carmeli Heroïnã, Terefiã, quæ amarã finè perpeffionum condimento videri sibi vitam testatur, sua omnia

mnia vota in brevem hanc summam colligens : *Aut pati, aut mori.* (*Ibid. 15. Octobr.*)
 Proh DEUM immortalem ! cujus, quæso, hæ animæ generis sunt ? Ubinam hîc naturæ mortalis fragilitas est ? Ubi innatus hominibus patiendi horror ? Ubi rerum genio suavium cupiditas ? Quisnam iis sensus tam novos infudit ? Quisnam eas tam insolito robore, & spiritu afflavit ? Tu enim verò immortalis flamma, & seraphicus ignis, amor divine. Tu revellisti ab earum sinu vetus cor carneum, subrogans ipsi aliud, in tuis temperatum, excoctumque fornacibus. Tu cælesti tuo ardore perpurgasti earum affectus à terrena omni contagio. Tu derivatas à reo Adamo propensiones in iis extinxisti, novas inferens vitiatæ naturæ prorsus contrarias. Tu demum effecisti, ut viverent non ultrà in se ipsis, sed in DEO, neque hominum, sed Cælitum vitam : & documento omnibus forent altioris humanâ virtutis, quam tu impertiri tuam amplexis militiam soles. *Nihil est enim, ceu testatur Chrysostomus, quod non superet amor cum desiderio. Si autem DEI sit desiderium, omnium altissimum est : & neque ignis, neque ferrum, neque paupertas, non infirmitas, non mors, nec aliud quid hujusmodi grave vide-*
bi.

bitur talem amorem possidenti: sed omnia devotens ad cælum volabit, & illic morantibus nihilo se geret indignius: aliud intuens nihil, non cælum, non terram, non mare, sed ad unam tantum pulchritudinem intentus illius gloriæ: & neque eum præsentis vitæ tristitia humiliabunt; nec inflare, & extollere suavia poterunt. (Hom. 64. ad Pop.)

4. Quanquam neque hæc omnia, quæ nobis alioquin heroicæ fortitudinis prodigia videntur, immensam explere amantium illiusmodi animarum aviditatem potuerunt: scientium nempe, quàm infinita objecti à se amati dignitas esset, nullisque adæquari finitis conatibus posset. Quare, & post facta omnia, nihil se arbitrantur fecisse: quàmque penitus contenti de illo erant, tam in nulla re pro illo suscepta, & peracta acquiescere poterant. Unde magnam sanè erubescendi occasionem habent permulti ex spiritualibus Viris: qui, si inter orandum dulci aliquo amoris sensu erga DEUM affici soleant; satis jam profecisse in divinæ charitatis studio sese existimant: nequaquam interim audientes seu D. Gregorium, qui monet: (L. 3. c. 4. in Lib. Reg.) *Signum amoris non esse in affectione animi, sed in studio bonæ operationis; sive*

D. Augustinum, juxta cujus sententiam, (*Tr. 75. in Joan.*) *Opere est monstranda vera dilectio, nè sit infructuosa nominis appellatio; seu dilectum à Christo discipulum, qui disertissimè nobis commendat: (Ep. 1. c. 3. & 2.) Filioli non diligamus verbo, neque linguâ, sed opere, & veritate. Qui servat verbum ejus, verè in hoc charitas DEI perfecta est; seu denique Authorem opusculi de modo bene vivendi, à nonnullis D. Bernardo adscripti: qui, quamdam Christi Sponsam erudiens: Tunc verè, ait, DEUM diligis, si pro amore ejus bona, quæ potes, operaris: addens, sic fore, ut cælestem suum Sponsum impressum gerat, prout ipse in Canticis postulat, non tantummodo super cor suum, verum etiam super brachium suum. Cum enim ex corde affectus, èque brachio opera profiscantur; per utrumque hujusmodi effectum super cor, & super brachium Sponsæ Dilectus in signaculum ponitur: quia in sancta anima, quantum ab ea diligatur, & voluntate, & actione designatur. Næ amor tam piger, & languidus non aliud dici, quàm inanis quædam species, & pictura amoris meretur: quemadmodum pictus, & imaginarius ab omnibus diceretur ignis, qui circumpositam sibi materiam non combureret. Nam, si*

si.

fides, teste D. Jacobo, *sinè operibus mortua est*; (Ep. c. 2.) quomodo vivere sinè iisdem charitas poterit, virtus actuosissimæ indolis, & à qua fides ipsa agendi vim habet, ceu quæ, juxta Apostoli effatum, *per charitatem operatur*? (Ad Gal. c. 5.) Manibus, quas D. Augustinus pro operibus accipit, DEUM David profitetur quæsitum sibi esse, ac reperi- tum: (Ps. 76.) *DEUM exquisivi, manibus meis nocte contra eum, & non sum deceptus*. Neque alia ratione utendum cuique est, si eum invenire, perfectèque cum eo conjungi desiderat. Quæ ratio proinde à Jeremia quoque commendatur: (Thr. 3.) *Levemus corda nostra cum manibus ad Dominum*. Corda etenim, prout interpretatur D. Gregorius, *cum manibus levat*, qui orationem suam operibus roborat. Nam, *quisquis orat, sed operari dissimulat; cor levat, & manus non levat*. (L. 18. mor. c. 5.)

5. Cùm itaque in præcedenti libro disputatum à nobis de affectibus sit, quos divina charitas excitare in animis solet, quod fuit Lectores quasi super Sinai cum DEO detinere; reliquum jam est, ut eosdem è sacro illius montis otio ad actionem traducamus, veluti post quadraginta dierum secessum indè

olim Moyses descendit, Legis tabulas manibus præferens: nempe ut de actibus differamus, ad quos DEI amor in arcana cum eo consuetudine accensus pergit se extendere: materia profectò infinitæ amplitudinis, ceu nullas non complectente exercitationes virtutis, quæ DEO placere, & pro majori ejus gloria suscipi possunt. Authore siquidem D. Augustino, (*In Ps. 31.*) *Dilectio vacare non potest, nisi, quidquid potest boni, operetur.* Quocirca, cum permultæ hinc contineantur operationes præter communem modum arduæ, & vehementissimis naturæ propensionibus repugnantes, ut eas animus contempta omni difficultate fortiter aggrediatur, DEI amore opus habet non vulgari, sed extraordinario, heroicoque, & validiore omnibus aliis tum erga terrena quævis bona, tum erga semet ipsum affectibus: qualis à Salomone describitur in iis Canticorum verbis, (*c. 8.*) *Fortis est, ut mors, dilectio, dura, sicut infernus, æmulatio. Lampades ejus lampades ignis, atque flammæ. Aquæ multæ non poterunt extinguere charitatem, neque flumina obruent illam.* Nam, nisi amor DEI quibuscunque aliis prævaleat rerum terrenarum amoribus; quonam pacto urgere efficaciter

he-

hominem poterit ad operandum contra eorum instinctus? Ceu multoties necesse illi est operari, si exequi semper velit, quod Deo maximè arridet. Certè, si plùs ille voluptatem, aut gloriam, aut aliud ex mortalibus bonis amet, quàm DEUM, incidente occasione, ubi gratam DEO esse suam talium bonorum abdicationem viderit; horum amor, veluti apud ipsum divino est validior, sic efficaciori ipsum vi ad ea retinenda, quàm divinus ad repudianda incitabit. Neque aliud profectò causæ est, cur difficilia experiamur, neque audeamus aggredi hæc, aut illa opera ad DEI obsequium spectantia, quàm quia plùs in nobis potest terrenus aliquis amor, cui illa adversantur, quàm divinus, cui serviunt. Unde, si quærat, quare hic, licet noverit, DEO placere eleemosynam, in ea tamen largienda sit parcus: qua de causa ille, etiamsi palàm videat, coërcendis suis sensibus gratum se DEO fore, nihilominus coërcere illos negligat: cur alius, quàmvis ei constet, inimicorum amorem à DEO præcipi, nunquam tamen inducat animum, benignè, amicèque cum iis agere; hisce omnibus, & quotcunque aliis ejusdem generis quæstionibus unum, semperque idem congruit responsum:

sum: nempe ideo talia evenire, quia in prædictis hominibus imperfectus, remissusque amor DEI est, nec prævalens, quantum par esset, amoribus pecuniæ, delectationis sensibilis, honoris profani, aliorumque objectorum similium: ut proinde, quos suscipit, DEO gratificandi conatus, propter suam imbecillitatem, & validiorem illorum amorum repugnantiam, effectum suo careant: confirmantes hoc pacto illud D. Augustini pronuntiatum, (*In Ps. 85.*) *Si refrigescit amor noster, refrigescit & actio nostra*: cum è contrario, qui perfectè DEUM amant, ubi quidpiam illius gratiâ est agendum, nulla retardari difficultate, nullos non obices superare cernantur. Paucis: ubi duæ causæ secum pugnant, eam, quæ minùs habet virium, à fortiore vinci necesse est. Quare, cum nihil nobis obstet, nè secundum amoris divini incitamenta operemur, præter contrarios terreni alicujus amoris instinctus; manifestè consequitur, si hic illo in nobis sit fortior, effecturum, ut multa omittamus opera, ad quæ ille nos incitat: contra verò, si ille principatum inter amores nostros teneat, nunquam fore, quantumcunque alii amores repugnent, quin cælestes illius impulsus sequamur. *Si quis diligit*

git me, sermonem meum servabit. Qui non diligit me, sermones meos non servat, (Joa. 14.) corporata olim veritas dixit : non absque mysterio præcepta, & consilia sua exprimens, numero jam unitatis, ubi se amantium mentionem faciebat; jamque multitudinis, ubi de non amantibus loquebatur : perinde quasi significare nobis vellet hinc alacritatem, qua primi ea omnia, non secus atque unum custodiunt; indè verò ignaviam, qua alteri eorum complura pro hujus, vel illius terrenæ cupiditatis suæ repugnantia exequi omitunt.

6. Neque verò ad patranda solummodo, quæcunque DEO placent, verùm etiam ad eos ipsos, de quibus superiori libro egimus, erga illum exercendos affectus, necesse est, eum à nobis impensius quibuslibet aliis objectis amari. Quo enim pacto aliquis poterit assiduam toto die retinere DEI præsentis memoriam, neque de ulla re libentius, & crebrius, quàm de ipso loqui, neque ardentiora vota, quàm è terris ad eum emigrandi in animo habere, neque ullo affici seu pleniori gaudio, quàm de illius beatitudine, & gloria; seu acerbiori mœrore, quàm de injuriis, quæ passim ei ab hominibus fiunt, neque

que alios eventus velle, quàm qui eo volente, ac iubente in mundo accidunt: quonam pacto, inquam, ità esse animatus erga ipsum poterit, si alios interim foveat, & dominari in corde suo sinat, nihilo minùs, imò & magis fors validos rerum pereuntium amores? Nulla certè ratione continget, ut id ipsi unquam liceat. Terreni quippe illi amores, ipsius cor, atque mentem, jam hi, jam illi occupantes nequaquam permittent, ut contemplando, amandòque DEO totus vacet. Idque sat perspicuè communis experientia, & quotidianus vitæ usus demonstrat. Cùm passim videamus, quàm ægre, qui hujusmodi sunt, vel ad breve tempus, tranquillam, & suavem, qualis est verè amantium, cum DEO habere consuetudinem possint: quantò ardentioribus bonorum sensibilibium, quàm ipsius desideriis flagrent: quantò molestiùs proprias, quàm illius ferant offensas, plùsque de terrenis suis lucris, quàm de illius gloriæ incrementis lætentur: quàm remoti demum sint ab excipiendo cum plena, & hilari approbatione, quidquid de ipsis, esto naturâ suâ asperum, æterna illius voluntas decreverit. Ut proinde, qui DEUM non aliis quibusque objectis plùs amat, non nisi ad-

mo-

modum imperfectè , & secundùm meros affectus amare illum queat.

7. Imò ulterius pronuntio , ad solidam perfectionem amoris erga DEUM , tam interioris , & merè contemplativi , quàm externi , atque practici , non satis esse , ut cuilibet diversorum à se amorum is præpolleat ; sed requiri præterea , ut finè ullis diversis à se amoribus in anima hominis sit. Nam , si horum aliquos , putà amorem pecuniæ , amorem voluptatum , amorem gloriæ , amorem proprii arbitrii , & judicii , unà cum eo reperiri contingat ; non poterit anima finè horum renisu omnes sive interiores , sive exteriores actus edere , ad quos ab eo impellitur : ideoque , etsi ejus impulsibus obsequatur ; non id faciet promptè , hilarèque , & cū ea facilitate , quæ perfectè amantium est propria , sed laboriosè , violenter , cūque repugnantia , & admisione voluntatis contrariæ. Quapropter , cū & violentum sit vi aliqua reluctantè operari , & nihil violentum possit esse perpetuum , non poterit talis anima nè obsecundare quidem semper divini amoris impulsibus : sed subinde vel retinebitur , vel in diversa agetur à prædictis deterioris notæ amoribus , quos unà cum illo in se

fo-

fovet : jam omittens exercere actus supernaturales ab illo imperatos ; jam exercens quidem , sed languidè , negligentèrque , & finè perfectione eorum propria ; jamque ad alios etiam se abripi sinens , quos ille improbat , tanquam pravos , sibique , & rationi contrarios. Quandoquidem igitur propositum , atque scopus nostri hujus operis est , excitare in Lectoribus non qualemcumque DEI amorem , sed omnibus suis numeris , partibusque absolutum , qui scilicet nullum ex aliis profanis amoribus virtute non excedat , nullumque ab anima , ubi dominatur , non ejiciat ; utramque harum perfectionum ei adungere posthac conabimur : nulla jam in re humanæ imbecillitati parcentes , sed animam , quam hucusque ceu rudem , ac teneram intrà dulces affectus detinuimus , remotis ambagibus ad durissima quæque virtutis exercitia vocantes : urgentesque , ut omni purè humano tum rerum creatorum , tum etiam sui ipsius amore abdicato totam sese uni DEO impendat , neque aut quidquam , quo illi magis gratificetur , agere prætermittat ; aut in ullo perfectionis gradu , quo sublimior alius fit , conquiescat. Nam profectò amor divinus , nisi plenus , atque integer , & totius animæ Domini-

minus fit, verus dici amor vix potest: nobilissimis certè illis dotibus caret, quarum merito inter cæteras virtutes adeò eminent: neque illos tam singulares fructus producit, quos sacri Doctores illius esse proprios testantur. Quamobrem, quisquis illius studium profitetur, debet sibimet ipsi repetere illa D. Hieronymi ad Paulinum verba, (*Ep. ad Paul.*) *Nihil in te esse mediocre contentus sum, nihil nisi summum, & perfectum volo*: contendens, quantum potest, cæleste suum objectum quavis re alia impensius amare, imò nihil, nisi ipsum, aut propter ipsum amare. quò cum pervenerit, næ facillimum tunc, & quasi naturale experietur, jucundè cum Deo, instar filii cum patre, & amici cum amico agere: eum ubique ceu præsentem intueri: nullam præter ipsum loquendi, desiderandi, & gaudendi materiam habere: nihil velle, & agere, nisi quod ipsi placet, unòque verbo, esse quasi idem cum ipso. Ac præterea hujus libri materies, quamvis ultimum divini amoris complementum, & fastigium sit, potest tamen illius quoque fundamentum, atque initium vocari: cum absque hac ille nequeat secundum ullam suarum partium, nisi valde imperfectè obtineri.

8. Fateor quidem , perfectionem hęc
 propositam altiorem esse , quàm nostrę præ-
 sentis naturę infirmitas ferat , beatorumque
 magis Cælitum , quàm mortalium hominum
 propriam : neque ideo , ceu sancti Leo , &
 Bernardus affirmant , posse quemquam , dum
 in terris vivit , quantumcunque nitatur , sta-
 bilem sibi , ac perpetuam illius possessionem
 acquirere. (*Leo serm. 3. de Quadr. , Bern. serm.
 de sub. nostr. vol.*) Quare vel perfectissimi qui-
 que inter DEI famulos , una Virgine illius
 matre excepta , nedum varios interdum hu-
 jus , vel illius profani amoris motus suo in
 corde senserunt , verum etiam humanę fra-
 gilitatis vitio abrepti pluries ab iis sunt in er-
 rores , & lapsus , quos divinus amor damna-
 ret , juxta illud Jobi effatum : (*c. 4.*) *Ecce ,
 qui serviunt ei , non sunt stabiles , & in Angelis
 suis reperit pravitatem.* Adde tamen , non de-
 bere nos propterea à pulcherrimi operis stu-
 dio deterreri : sed omnes potius nostrę sedu-
 litatis conatus expromere , ut , si perfectissi-
 mum illum DEI amorem , quo cælestes spi-
 ritus flagrant , à mortali nostra conditione af-
 sequi prohibemur , ad eum saltèm , quàm
 proximè fas est , accedamus : & , quando non
 nostrę opis est , terrenos quosque affectus
 stir-

stirpitis ex animo evellere; eorum certè vim
 magis semper, magisque infringamus, quo-
 ad vix demum sentiantur, nec magis nobis
 impedimento sint, quò minùs divinæ chari-
 tatis imperia promptè, alacritèrque exequa-
 mur. *Est quodam prodivere tenuis, si non datur
 ultra,* (Hor. Ep. 1. L. 1.) sapienter scripsit ve-
 tus Poëta: neque insipientius fingi quidquam
 potest, quàm nihil ex bono aliquo velle, quia
 totum adipisci non licet. Audiatur D. Gre-
 gorius Nissenus: *Non tamen,* ait ille, *quia,
 quod quæritur, exitum non habet, idcirco præ-
 ceptum illud negligendum est. Perfecti sitis, sicut
 & Pater vester celestis perfectus est. Nam, etsi to-
 tum consequi nequeas; tamen in rebus omnibus,
 quæ naturâ suâ bonæ sunt, non parvum lucrum
 est, vel partem earum consequi. Omne igitur stu-
 dium, omnem curam, diligentiam denique omnem
 adhibeamus, nè ab ea perfectione decidamus. ad
 quam pervenire possibile sit, tantùmque ipsius pos-
 sideamus, quantum consequi possumus. Ita enim
 se habere, ut ad ulteriora in bono semper velis a-
 scendere, id ipsum forsàn humanæ naturæ perfe-
 ctio est.* (De Vit. Moys.)

9. Certè qui divitias, qui scientiam, qui
 gloriam persequuntur, vident ipsi quoque,
 in stadio se currere, ubi nullus apparet finis,

C

&

&, quantumcunque optatarum mercium acquisiverint, plus semper superesse acquirendum: neque tamen suam ideo remittunt, sed intendunt potius solertiam, quam læti de præsentibus lucris, tam eorum simul avidi; quæ, nisi à labore, studioque per ignaviam cessent, semper nova possunt facere, & facturos se sperant. *Videas eos*, inquit D. Bernardus, *quidquid adepti sunt, parvi pendere: non attendere, quanto labore ea vix tandem consequi potuere. Quoniam vilescunt eis omnia præ desiderio majoris fortè rei, quam alteri cœperint invidere.* (Serm. I. de Altit. Cord.) Quare simili & nos, imò majori cum contentione animi debemus incumbere ad divinæ charitatis studium, habentes continenter præ oculis, quidquid perfectionis in ea assequi licet, certique, non prius quiescere à cursu, quam eò pervenerimus. Tanquam si nobis quoque post quosvis progressus repeterentur ex voces, quas magnus Simeon Stylites sub sanctioris vitæ exordium insonare suis auribus sensit. (Ribad. in Vit.) Quando scilicet visus sibi est, in fundamento effodiendo occupari, eoque jam effosso, nescio, quem præcipientem audire, ut cum ligone profundius descenderet. Quod cum fecisset, quantum

ar-

arbitrabatur fat esse ; non satis , non satis est ,
 inclamari rursus sibi audiit : perge altius e-
 moliri humum : idque pluribus aliis vicibus
 factum est : non omittente sive ipso impera-
 tum opus repetere , sive insatiabili illo exa-
 ctore suum : *perge ulterius , non satis est , ite-
 rare.* Rectè Laurentius Justinianus : *Verus
 amor uno gradu contentus non est : ad altiora sem-
 per nititur , & ad perfectiora indefinenter concu-
 piscit attingere. Quas habet , non magni pendit
 divitias , proficiendi accensus desiderio, (De Cast.
 Con. c. 2.)* Et D. Joannes Climacus , cum in-
 terrogasset : (*Grad. I.*) *Quis est fidelis , & pru-
 dens Monachus ?* respondet confestim : *Qui in
 dies usque ad finem vitæ ignem igni adjicere ,
 fervorem fervori , desiderium desiderio , & studium
 studio nunquam desit.* Qualem inter alios fu-
 isse B. Fulgentium nominatim accepimus :
 utpote qui , parùm putans omne , quod faciebat ,
 de die in diem fieri melior gestiebat. (*Sur. in
 Vit.*)

10. Neque mihi quisquam objiciat, quan-
 doquidem perfecta divini amoris integritas
 sinè admodum singulari privilegio obtineri
 à mortalibus nequeat, non apparere, qua ra-
 tione, & prudentiâ affectare hi illam possint.
 Nam, si præter rationem esset illam à nobis

quæri; parùm quoque rationi consentaneum
 fuisset, eandem à DEO nobis proponi. Quod
 ille tamen fecit, exigens universè ab homi-
 nibus, ut se diligant, non quocunque modo,
 sed *ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima*
& ex omnibus viribus suis. Respondetur ita-
 que, duobus modis posse à nobis bonum ali-
 quod affectari, quod nostram capacitatem
 excedat: nimirum vel ità, ut illud nos peni-
 tùs comprehensuros putemus, vel ità, ut pro-
 positum solummodo habeamus plùs aliquid
 semper de illo adipisci. Ex quibus, licet
 prior malesani hominis foret; alter tamen
 dubitari non potest, quin providentissimus
 sit: unùsque, & verus ille est, quo à nobis
 requiritur, ut omnimodam divini amoris
 perfectionem sectemur. Ità planè, subjū-
 cit D. Augustinus: jubemur, non utique ad
 gradum tam sublimem pertingere, cum id
 præsentis vitæ nostræ status haud ferat; sed
 conniti duntaxat, ut ad eam sublimitatem
 propiùs semper, propiùsque accedamus,
 quod nemini seriò volenti per divinæ gratiæ
 auxilia non licet. (*S. Aug. ap. D. Th. de Char-*
a. 10. ad 1.) *Indicatur nobis per hoc, non quod*
faciendum, sed potius, quò tendendum sit. Quem
 admodum etiam Plato in sua delineanda Re-

publici

publica fatetur, vix posse contingere, ut talis politiae species secundum omnia sua lineamenta in rebus humanis existat: sed subdit, non inutile ideo existimari posse, quod ipse illius simulacrum adumbret: utpote pro exemplari futurum, ad quod civitates, ut perfectae sint, quantum fieri potest, conformare se debeant. (L. 5. de Leg.)

II. En igitur, quorsum valeat, divinae charitatis perfectionem nobis proponi, qualem, & quantam omnino assequi nullis nostris conatibus possumus. Eò valet, ut, quemadmodum illius acquisitio nullos habet limites, ultra quos progredi semper amplius nequeat; sic neque ullum statuamus nos limitem nostris eam semper majorem acquirendi desideriis, & studiis: sed D. Bernardo, & Regio Prophetæ auscultantes, quorum alter definit, (De Dilig. Deo.) *Modum diligendi DEUM esse, diligere sine modo*; alter verò proprium esse ait timentis DEUM (& quantum veriùs amantis?) *in mandatis ejus velle nimis*; (Ps. III.) altiùs collinemus affectibus, quàm quò pervenire effectibus possumus. Præsertim quòd, juxta Propertium, res eximias non felici solum exitu absolvere, sed forti quoque animo aggredi, laudi tribuitur.

Quòd si deficient vires, audacia certè laus erit. In magnis & voluisse sat est. Nec alioqui perfectius à mortalibus exerceri amor divinus potest, quàm si nulla in eo certa perfectione contenti sint, sed assiduis, & inexplebilibus studiis progredi semper ulteriùs nitantur. Unde illud est D. Prosperi effatum, (Ap. S. Bonav. de Itin. Ætern. It. 4.) Indefessum proficiendi studium, & jugis ad perfectionem conatum perfectio reputatur: comprobatum à D. Laurentio Justiniano, ubi scripsit: (In Lign. Vit. de Char. c. 14.) Magna pars profectus est, vel le proficere: & in eo perfectiorem se quisque probat, quò ad majorem tendit perfectionem. Nihil miùm quàm refert, tum ad magni cujusque operis, tum ad hujus longè maximi effectum exaggerato illud animo aggredi, cùmque certa voluntate, in nullo consistendi gradu, qui inferior sit summo. Nequeo satis mirari scribit S. Teresa, quantum in itinere hoc proficit, magna spectare, & audere. (In Rel. Vit. c. 13.) Quem suum sensum alibi etiam, de orationis studio agens, disertius, ac significantius sic exprimit. (In Itin. Perf. c. 21.) Dico, multum in eo esse, imò totum, ut ad rem hanc firmum deliberatumque asseramus propositum, nunquam cessandi, quoad illa potiri demum fuerimus.

cidat, quidquid potest accidere: desudetur, quantumcunque est, laboris: obloquatur, quisquis voluerit: sive illò pervenire contingat, sive medio in cursu vitá deficiat, sive pessumeat mundus. Cujus generositatis exemplum illustre esse potest B. Catharina Genuensis, usque adeò interrita, & alacris ad aggrediendum, quidquid operis videret gratum DEO esse, & ad incrementum sanctissimi illius amoris conferre, ut quædam ejus familiaris dictitaret, Catharinulam desperatorum more ad perfectionem grassari, neutiquam reputantem, quanto dein pudori futurum sibi esset, à cursu improvidè, & supra vires suscepto, retrorsum averti. Cùm Catharina è contrario magis miraretur, quòd ipsa non auderet, DEO sese totam protinus dedere, & omnia uno ictu terrenorum affectuū retinacula abscindere: sed præ inani formidine resiliendi à perfectionis studio semper pergeret timido, & suspenso pede illius vadum tentare. (In Vit. c. 45.)

12. Ah! ubi in nobis est indefessa Pyrrhi Epirotarum Regis strenuitas: qui *alias ex aliis spes semper involvens, & successibus quidem ad alia capessenda elatus, quæ autem adversa eveniant, aliis emendare cupiens, nec victor, nec*

victus quietem pati sciebat? (Plut. in Vit.) Ubi ardor Julii Cæsaris: qui, nil actum credens, dum quid superesset agendum: & res feliciter gestas non pro materia quietis, sed pro incitamento ad majora gerenda habens, sibi ipsi, tanquam alteri, assidue emulabatur, & novis operibus priora superare certabat? (Luc. L. 2. & Plut. in Vit.) Erubescamus, quòd hi antiquitatis Heroës magis inexplebili animo hominum gloriam quæsierint, quàm à nobis DEI amor quæretur: & saltèm ab eorum exemplis discamus, in tam immensæ rei quæsitum modicum existimare, quidquid toto sit minus. Utinam fratres, ait S. Bernardus, nos sic essemus cupidi gratiæ spiritualis, quemadmodum sæculares homines pecuniæ temporalis. Debemus certè, & multò debemus vincere in bono malum, & tantò amplius desiderare, quanto pretiosius est, quod desideratur. Sed utinam vel æquales esse possimus. Magna enim confusio, magna valde, quòd ardentius illi perniciosa desiderant, quàm nos utilia. Citiùs illi ad mortem properant, quàm nos ad vitam.
(Serm. 1. de Altit. Cord.)

